Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumără la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 39. | Braşovŭ, Sâmbătă, 20 Februarie (4 Martie) | 1893.

O isbêndă a ideei de împăcare.

Braşovŭ, 19 Februarie v.

Nicĭ-odată nu s'au auḑitŭ în camera austriacă cuvinte atâtŭ de seriόse şi însemnate în grava cestiune a împăcării popόrelorŭ, ca în şedinţa de Vinerea trecută, când cu ocasiunea discusiunei asupra prelungirii provisoriului budgetarŭ a fostŭ desfăşurată cestiunea boemă de către vorbitorii de frunte ai Cehilorŭ şi Germanilorŭ.

S'au făcutŭ cu acestŭ prilegiu constatărĭ de mare valóre pentru apreţiarea situaţiunei reale politice din Austria. S'a constatatŭ cu deosebire din partea deputatului cehŭ Dr. Eduard Gregr, că constituţia din 1867 n'a adusŭ pentru popόrele monarchiei pacea, mulţumirea şi fericirea dorită, ci a venitŭ duşmanulŭ celŭ rêu, a săditŭ între sêmênţa cea nouă neghină şi au încolţitŭ nedreptate, certă şi ură.

Nu vedemŭ aḑĭ în vastulŭ imperiu — ḑise Gregr — decâtŭ luptele diferitelorŭ naţionalităţĭ, ce se combatŭ cu înverşunare, n'auḑimŭ decâtŭ plângerile şi strigătele de durere ale popόrelorŭ nemulţumite. Nicĭ unŭ singurŭ poporŭ nu e mulţumitŭ cu stările actuale séu cu guvernulŭ actualŭ. Pretutindenĭ esistă dorinţa de a scăpa de stările, carĭ au devenitŭ nesuportabile. Acésta este trista signatură a statului austriacŭ, că întrînsulŭ tóte popórele se simtŭ nemulţumite şi nefericite!

Vorbitorulŭ Cehilorŭ tinerĭ a mai desfăşuratŭ în legătură cu aceste din nou şi postulatele cardinale ale conaţionalilorŭ sĕĭ, ḑicêndŭ: guvernulŭ voiesce deplina centralisare a acestei părţĭ a monarchiei, noi voimŭ federalisarea, guvernulŭ voesce sĕ nimicéscă autonomia regatelorŭ şi a ţĕrilorŭ, noi voimŭ recunóscerea şi restabilirea dreptului publicŭ alŭ Boemiei.

Germanii, adause elŭ, trebue sĕ se dedea cu idea, că ei nu suntŭ unŭ poporŭ mai superiorŭ ca Cehii, ér guvernulŭ trebue sĕ fiă dreptŭ şi echitabilŭ către ambele popóre şi trebue sĕ părăséscă politica dinastică tradiţională a Austriei, care consistă în aceea, că nu-i permisŭ a lăsa sĕ se desvólte în deplină libertate poporulŭ cehicŭ, pentru că prin acésta s'ar ameninţa caracterulŭ germanŭ alŭ Austriei.

A mai atinsŭ Dr. Gregr şi o altă parte vulnerabilă a stărilorŭ de faţă politice din Austria: influinţa politicei esteriόre asupra atitudinei guvernului. Austria, ḑise elŭ, nu póte face ordine în casa ei, ea trebue sĕ asupréscă popórele sale, pentru că aşa place celorŭ din Berlinŭ. Şi totuşĭ se mai miră, esclamă elŭ, că poporulŭ boemŭ este unŭ contraru alŭ triplei alianţe!

Incercările contelui Taaffe de a'şĭ cârpi o maioritate pe basa unui programŭ, care se lase la o parte cestiunile naţionale şi politice, le-a numit „comediă politică“, şi a observatŭ, că slăbiciunea parlamentului se trage dela antagonismulŭ dintre Cehĭ şi Germanĭ. Cu totulŭ altfelŭ ar sta lucrurile, décă aceste douĕ naţiunĭ arŭ merge mână în mână, căcĭ prin cérta lorŭ servescŭ numai reacţiunei!

Alusiunile acestea au contribuitŭ fără îndoiélă de a da nutrementŭ spirituŭ conducĕtorului germanŭ Dr. Plener, care în discursulŭ sĕu, ce l'a ţinutŭ, ca rĕspunsŭ la espunerile lui Gregr, a desfăşuratŭ nisce ideĭ de împăcare atâtŭ de conciliante şi moderate, încâtŭ a făcutŭ sensaţiă.

Au fostŭ neaşteptate enunciaţiunile lui Plener, pentru că elŭ şi cu partida sa au fostŭ până acuma contrarĭ principiarĭ ai politicei de împăcare inaugurate în Austria la 1879. Ca şoviniştii ungurĭ dela noi, luau şi ei până acuma ideia de împăcare în batjocură. Acuma însĕ pentru prima óră stânga germană s'a declaratŭ prin graiulŭ conducĕtorului ei şi ea pentru programulŭ de împăcare.

Acésta este o mare isbêndă a causei egalei îndreptăţirĭ naţionale în Austria şi toţĭ amicii libertăţii popórelorŭ trebue sĕ se bucure de schimbarea în atitudinea Germanilorŭ liberalĭ, fără de a mai cerceta, décă motivele ei suntŭ sincere orĭ nu.

Nu póte fi îndoiélă, că numai luptelorŭ energice şi progreselorŭ Cehilorŭ este a se mulţămi acéstă schimbare în sînulŭ antagoniştilorŭ lorŭ naţionalĭ; numai lorŭ este a se mulţămi, că d-lŭ de Plener a trebuitŭ sĕ concédă, că în cei 25 de anĭ din urmă Cehii au făcutŭ relativŭ mai marĭ progrese, decâtŭ germanii în Boemia, „cea mai bogată şi cea mai înfloritóre ţêră a monarchiei“ şi că soţulŭ sĕu, deputatulŭ Dr. Russ, a mărturisitŭ, că Cehii în timpulŭ din urmă au luatŭ unŭ avêntŭ mare şi neaşteptatŭ.

Nu e bine, ḑice Plener, ca aceste douĕ popóre, cele mai apte şi tarĭ ale imperiului, sĕ'şĭ pună piedecĭ reciproce în desvoltarea lorŭ, ci décă nu se póte stabili între ele unŭ pactŭ generalŭ, sĕ încerce a se înţelege în parte şi gradatŭ asupra cestiunilorŭ celorŭ mai controverse şi urgente, sĕ nu'şĭ mai stea faţă în faţă ca duşmanĭ, ci ca nisce concurenţĭ, carĭ emulézâ între olaltă.

Suntŭ fórte frumóse şi îmbucurătóre aceste aserţiunĭ privitóre la o împăcare între Cehĭ şi Germanĭ. Foile germane vorbescŭ deja de posibilitatea unei împăcărĭ între Germanĭ şi Cehii tinerĭ. Noi însĕ nu credemŭ nimicŭ, până ce nu vomŭ vedé.

Mai este la mijlocŭ — în casulŭ celŭ mai bunŭ — cestiunea fórte dificilă a dreptului publicŭ boemŭ. Cehii se provócă mereu la Ungurĭ şi îşĭ ḑicŭ: cum au putută ei sĕ dobêndéscă dreptulŭ lorŭ publicŭ, de ce sĕ nu ni-lŭ putemŭ dobêndi noi, când ţără a ne mulţumĭ pe noi nu este cu putinţă o consolidare a Austriei?

Nisuinţa acésta complică situaţiunea. Aḑĭ Gregr vorbesce pentru federalisarea Austriei, mâne póte se va mulţumi şi c'unŭ trialismŭ mai moderatŭ.

Noi în interesulŭ tuturorŭ popórelorŭ asuprite din monarchiă trebue sĕ dorimŭ, ca soluţiunea cestiunei egalei îndreptăţirĭ naţionale în Austria sĕ fiă generală şi radicală, căcĭ numai atuncĭ ea va avé o puternică şi neînlăturabilă influinţă şi asupra părţii de dincóce a monarchiei, unde domnescŭ Maghiarii, carĭ, cum ḑice o fóiă cehică, pórtă de nasŭ aḑĭ întréga monarchiă.

CRONICA POLITICĂ.

— 19 Februarie.

Aprópe tóte ḑiarele din Budapesta aducŭ scirea, că **membrii catolici** ai casei magnaţilorŭ nu suntŭ de locŭ mulţumiţĭ cu **atitudinea guvernuluĭ** în afacerea autonomiei catolice. Acestei nemulţumirĭ îi vorŭ da espresiune cu ocasia desbaterilorŭ asupra budgetului, când totŭ odată vorŭ începe o luptă energică contra politicei bisericescĭ a guvernului. Conducerea acestei lupte a luat-o asupra lorŭ conţii *Zichy* Nandor şi Mauriciu Nicolau Eszterházy, carĭ au marĭ speranţe, că în acéstă luptă vorŭ atrage pe toţĭ oratorii mai distinşĭ din casa magnaţilorŭ, între carĭ şi mai mulţĭ fişpanĭ, carĭ aḑĭ nu iesŭ pe faţă, dér vorŭ eşi de sigurŭ îndată ce lupta se va începe în tótă forma.

*

Unŭ corespondentŭ vienesŭ alŭ ḑiarului rusescŭ din Petersburg „*Kraj*“ a

---

FOILETONULŬ „GAZ TRANS.“

Briganţii din Sonnino.

Nuvelă de Otto Röse.

(3) (Urmare.)

I.

Intr'aceea sórele se apropia de apusŭ, din ce în ce mai marĭ deveneau umbrele stâncilorŭ luminate de raḑele roşietice ale sórelui apunĕtorŭ. Intunerecŭ era în adêncimea lacului şi negura de séra se întindea peste prăpastii, ca nisce figurĭ albe de iele. Orizontulŭ şi norii ardeau, când astrulŭ ḑilei ca unŭ globŭ de focŭ se cufundă în undele mărei tirenice; pentru ultima-óră mai lumină, apoi dispărŭ într'o aureolă de gloriă, orange, galbinŭ şi verde transparentŭ. Nóptea de primăvéră se ivì plăcută şi cu zăduful; numai o adiere uşóră trecea peste lacŭ, şoptea în tinerele mlădiţe şi admonia mai multŭ ca tóte strofele lui Horaţiu: „Gustă momentulŭ, nu te încrede în ḑiua următóre“.

Bĕtrânii filologĭ nu auḑiau şi nu vedeau acesté, dér Lidia şi Aurelianŭ rĕḑimaţĭ de terasă, erau cufundaţĭ în admirarea măreţei priveliştе.

„Lucru de neînţelesŭ“, începù tênĕrulŭ savantŭ după o lungă tăcere, „este, că nu m'am desfăcutŭ mai înainte de lucrările mele. In Italia şi nu la lampa de studiare trebuiamŭ sĕ cautŭ spiritulŭ clasicilorŭ. Când străbăteamŭ ḑile întregĭ Campania, când pribegeamŭ printre ruinele Forului, când de pe colina palatină priviĭ bĕtrâna Roma cu Coloseulŭ, cu arcurile de triumfŭ şi cu ţinutulŭ de coline, până la munţii albastri Sabinĭ, atuncĭ îmĭ era ca şi când în interiorulŭ meu se mişcă ceva, ce adormise de multŭ, o fiinţă uitată, care zăcea înîngropată sub înţelepciunea cărţilorŭ mele“.

„Ei, credĭ d-ta, ca acéstă fiinţă de nou descoperită prosperézâ în clima nordică?“ întrebă Lidia cu blândeţe.

„Aicĭ mi s'a deschisŭ o nouă viéţă; dér în curêndŭ mĕ reîntorsei şi-mĭ începui éră-şĭ esistenţa mea de verme de cărţĭ. Ce mĕ apĕra de prăfuire? Cele mai măreţe visiunĭ se cufundă în massa inertă a sintaxei, poeticei, retoricei şi în altele de aceste. Nu e óre însă-şĭ poetica cea mai sécă sciinţă în comparaţiune cu poesia unui apusŭ de sóre în Campaniă?“

„Tácere d-le profesorŭ! Nu comite unŭ eresŭ!“

„D-le profesorŭ?“ repeţi Aurelianŭ în tonŭ de imputare. „Nu m'ai numitŭ mai înainte pe nume?“ Elŭ privì pe fata ca şi când ar fi aşteptatŭ unŭ rĕspunsŭ. Când Lidia tăcù, elŭ continuà: „A fostŭ unŭ timpŭ, când mĕ tratai ca pe unŭ bunŭ camaradŭ, căcĭ sórtea mea era egală cu a D-tale şi tinereţea o petrecuserămŭ ca tovarăşĭ de jocŭ. Ca şi d-ta, aşa şi eu am perdutŭ de timpuriu pe buna mea mamă; amêndoi crescurămŭ între foliantele părintescĭ. Numai că d-ta, ocrotită de unŭ îngerŭ bunŭ, te-ai făcutŭ o fată încântătóre, pe când eu m'am adêncitŭ în sciinţe. Dér mĕ priveai ca camaradŭ şi în timpulŭ, când ca tînerŭ de 14 anĭ în clasa primă îmĭ umpleam capulŭ cu tragediile grecescĭ. Când după aceea tatălŭ meu se strămută la Dickendorf, eram amêndoi departe de patriă. D-ta la mătuşa d-tale, dómna consilieră intimă, eu asemenea în capitală, pentru ca sĕ studiezŭ. Drumulŭ meu la universitate încrucişà pe acela alŭ d-tale către şcólă. Séra, când eram învitatŭ la mătuşa d-tale, aveai tot-déuna cuvinte amicale faţă de mine; şi totŭ aşa rĕmase şi când ajunsei în oficiu—“

„Până când d-lŭ profesorŭ nu mai venì“, întregì Lidia, „abia târḑiu aflarămŭ, că elŭ trăesce în camera sa de studii ca unŭ călugĕrŭ în chilia sa.“

„Da, şi pentru ce? Lidio, D-ta nu sciai, de ce nu m'am reîntorsŭ? Nu-ţĭ aducĭ aminte, că mi-ai tăiatŭ cu bruscheţă cuvêntulŭ, când eu în séra aceea — “.

Aurelian se oprì fără de veste, în agitare se ridică în susŭ şi privì fixŭ în ochii fetei. Ea însĕ, care mai înainte 'lŭ făcù sĕ roşéscă cu privirea ei, simţea, că pe faţa ei se urcă unŭ curentŭ arḑĕtorŭ. „Da, Lidio, acésta a fostŭ pentru mine o lovitură a sorţii. Deja atuncĭ credeamŭ, că începŭ o nouă viéţă, dér cu sila trebuii sĕ ucidŭ totŭ în mine, sĕ îngropŭ tóte sub cenuşa sciinţei mele. Dumneḑeu scie, câtă luptă m'a costatŭ!“ Elŭ tăcù,

avutŭ o întrevorbire cu **Dr. Rieger**, conducĕtorulŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ. La întrebarea corespondentului, că óre presenţa lui Dr. Rieger în Viena stă în legătură cu numirea unui ministru boemŭ, respunse Dr. Rieger negativŭ. Acum, după cum se pare, lucrurile nu vorŭ ajunge la numirea unui ministru cehŭ. Am audită, dise corespondentulŭ, că între alegĕtorii din Boemia s'a ivitŭ o schimbare în favorulŭ partidei Cehilorŭ bĕtrânĭ. Acésta nu e adevĕratŭ, respunse Dr. Rieger. Ce e dreptŭ în timpulŭ din urmă s'au ivitŭ câte-va prospecte'în sensulŭ acesta, dér numai în oraşe, nu în poporaţiunea rurală. Ţĕranii noştri suntŭ în tóte statornicĭ şi răbdătorĭ. Când odată s'au decisŭ a intra în oposiţiune, atuncĭ multă vreme vorŭ persista în acéstă hotărîre a lorŭ. Dr. Rieger vorbindŭ despre programulŭ guvernului dice, că acesta are numai aceea însuşire bună, că nu mulţămesce pe nimenea. Acésta e o însuşire negativă, dér altceva nu sĕ póte afla în noulŭ programŭ. In fine Dr. Rieger vorbi despre preşedintele Smolka, regretă intrigile îndreptate în contra lui, observândŭ, că din primulŭ parlamentŭ austriacŭ în anulŭ 1848 numai elŭ (Rieger), Smolka şi br. Ziemialkovsky mai suntŭ în viéţă. Toţĭ ceilalţĭ au rĕposatŭ. „Noi avemŭ 45 de anĭ de trecutŭ politicŭ. Acésta nu e o sarcină obicĭnuită, acésta ne deprimă“.

*

Pressa francesă se ocupă cu **vorbirea lui Ferry.** Diarulŭ „Autorité“ a lui Cassagnac dice, că acéstă vorbire a fostŭ întunecósă şi plictisitóre. Totŭ asemenea scrie şi Pelletan în „Justice“: „Décă va găsi cine-va vre-unŭ cuvêntŭ cu înţelesŭ în întréga vorbire a lui Ferry, mĕ voiu lăsa sĕ mĕ spânzure“. „Intransigeant“ scrie: „Mefistofeles alŭ oportunismului şi-a arătatŭ o labă de mătase“. „Lanterne“ dice, că Ferry e cu tóte acestea osâuditŭ de opiniunea publică din Francia. Diarulŭ lui Ferry, „Estafette“ face următórele observaţiunĭ: Preşedintele senatului Iules Ferry n'are lipsă de a aduce unŭ programŭ de guvernamentŭ. Elŭ vine prin voinţa senatului, ca sĕ adauge pe lângă străduinţele guvernului înalta sa autoritate morală, pentru ca sĕ pună capĕtŭ anarchiei, care ţintesce a ne nimici pe toţĭ. Din causa acésta alegerea sa este unŭ actŭ politicŭ de cea mai mare importanţă. Senatulŭ pretinde o politică energică şi clară, o politică a sistemului republicanŭ, acea politică clară şi decisă, a cărei urditorŭ şi conducĕtorŭ e Iules Ferry, care acum de curêndŭ a produsŭ mare svonŭ în lume, dér a adusŭ multă onóre republicei“. Diarulŭ „Gaulois“ se bucură de întórcerea lui Ferry, pentru-că acesta va stîrni zizania între rêndurile republicanilorŭ. „Journal des Debáts“ dice, că idea republicei, care pentru toţĭ e deschisă, nu se póte împăca cu tendinţele şi pasiunile unorŭ anumite fracţiunĭ din partida republicană.

Congresŭ catolicŭ.

Dilele aceste mai mulţĭ deputaţĭ catolicĭ au avutŭ o conferenţă la contele Mauriciu Nicolau *Esterhazy*, în *afacerea autonomiei catolice.* De faţă erau deputaţĭ catolicĭ din tóte partidele unguresci.

Conferenţa a însărcinatŭ pe deputatulŭ guvernamentalŭ *Kammerer* Ernŏ. ca sĕ facă cunoscute ministrului-preşedinte *Wekerle*, decisiunile conferenţei referitóre la autonomia catolică. Ministrulŭ Wekerle rĕspundêndŭ lui Kammerer, a declaratŭ, că nu este duşmanulŭ autonomiei, dér că nu guvernului i se incumbă misiunea de-a lua iniţiativa în acéstă delicată afacere, ci credincioşilorŭ catolicĭ. Guvernulŭ, dise d-lŭ ministru preşedinte, va esopera sancţiunea organismului autonomicŭ la locurile mai înalte, cum a esoperatŭ acésta şi pentru celelalte confesiunĭ. Dér pentruca sĕ pótă esopera acéstă sancţiune, este absolutŭ necesarŭ, ca viitorulŭ organismŭ autonomicŭ alŭ bisericei catolice sĕ nu atingă cerculŭ de dreptŭ alŭ statului; la casŭ, când s'ar întêmpla acésta, guvernulŭ va refusa esoperarea desŭ amintitei sancţiunĭ. Mai departe, dise Wekerle, că guvernulŭ basându-se absolutŭ pe punctulŭ de vedere alŭ episcopului Schlauch, va încungiura pe câtŭ se póte a face amintire de sistemulŭ representativŭ alŭ autonomiei şi se va sili a introduce acésta nouă instituţiune bisericéscă prin unŭ comitetŭ compusŭ din deputaţii catolicĭ.

Alaltăierĭ s'a ţinutŭ o nouă conferenţă în palatulŭ contelui Eszterhazy, în care Kammerer avea sĕ raporteze cu privire la misiunea ce i s'a încredinţatŭ. După o scurtă salutare a lui Eszterhazy la adresa membrilorŭ conferenţei, *Kammerer* şi-a presentatŭ proiectulŭ sĕu de resoluţiune, în înţelesulŭ căruia guvernulŭ este rugatŭ, *ca în afacerea autonomiei catolice, sĕ se convoce în decursulŭ acestui anŭ Congresulŭ catolicŭ dela 1870—71.*

Fiindcă proiectulŭ acesta n'a putută fi combătutŭ, în meritŭ, din partea nicĭ unui membru alŭ conferenţei, elŭ *a fostŭ primitŭ cu unanimitate.*

SCIRILE DILEI.

— 19 Februarie.

De pe valea Sălăuţei primimŭ o corespondenţă, în care ni-se spune, că în comuna T e l c i u, din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului, nu mergŭ trebile tocmai cum ar trebui sĕ mérgă. Biserica e vechiă, slabă şi fórte mică, aşa că nicĭ a patra parte din locuitorĭ nu potŭ avé locŭ în ea, dér pe lângă tóte astea fruntaşii comunei nu desvóltă activitatea şi interesulŭ cuvenitŭ pentru a se edifica câtŭ mai curêndŭ o biserică nouă. Anulŭ trecutŭ s'au întreprinsŭ nisce paşĭ în direcţiunea acésta, dér de atuncĭ lucrurile érăşĭ au amorţitŭ şi nu se mai dă nicĭ unŭ semnŭ de viéţă. Peste totŭ, ni-se scrie, comuna acésta e în stagnaţiune şi nicĭ pe tĕrêmulŭ şcolarŭ, nicĭ pe celŭ bisericescŭ nu premerge cu vre-unŭ esemplu îmbucurătorŭ, după cum s'ar recere dela o parochiă ca acésta, unde venitele parochialĭ, după cum se dice, se urcă la vre-o 3000 fl. v. a. — Avisŭ d-lui parochŭ de-acolo, Grigorie Popŭ, asupra căruia aruncă corespondentulŭ din vorbă tótă vina acestei stagnaţiunĭ!

—x—

Maghiarisare. Se scrie din Şopronŭ că în adunarea comitatensă ţinută în dilele trecute sub preşedinţia fişpanului Paul *Eszterházy*, a hotărîtŭ, ca numele tuturorŭ comunelorŭ din comitatŭ. carĭ au accentŭ germanŭ, sĕ fiă maghiarisate. Astfelŭ din Bleigraben se face *Olmod*, din Kalkgruben se face *Meszgodor*, din Klastrom — *Borosmonostor*. din Kukenios— *Nemeskeke*, din Lindgraben—*Kárs fülü* etc. In legătură cu acéstă hotărîre vicespanulŭ *Simon* Ödön a făcutŭ propunerea, ca în genere orĭ ce numire germană sĕ se maghiariseze, ér autorităţile unguresci sĕ nu mai folosésca decâtŭ numirile eşite din noulŭ botezŭ alŭ lui Árpád. — Bravo Johann!

—x—

In causa exposiţiei regnicolare, ce se va arangia la Budapesta in an. 1896, cu ocasiunea serbărei mileniului, ministrulŭ ungurescŭ de comerciu, Lukács Bela, a adresatŭ unŭ apelŭ către întregŭ publiculŭ din patriă, în care aduce la cunoscinţă, că Majestatea Sa a primitŭ patronagiulŭ acestei exposiţiunĭ şi apeléză la tótă suflarea, ca sĕ contribue la buna reuşită a acestei exposiţiunĭ, în care se va reoglinda „mărirea naţiunei.“

—x—

Aprovisionarea Braşovului cu apă. In afacerea acésta se telegrafiéză dela Budapesta, că ministrulŭ de interne a trimisŭ tóte actele privitóre la noulŭ apeductŭ comitatului de aicĭ, dicêndŭ, că acesta este forulŭ competentŭ de a doua instanţă.

—x—

Pentru fondulŭ corului vocalŭ dela biserica *Sf. Treimĭ* de pe Tocile (Braşovŭ), amŭ publicatŭ în nr. 35 din a. c. alŭ fóiei nóstre lista marinimoşilorŭ contribuenţĭ, în care însĕ s'au strecuratŭ unele erorĭ, ce suntŭ a se rectifica astfelŭ: Vasilie Sfetea, parochŭ, a contribuitŭ 5 fl.; Dionisie G. Romanŭ, contabilŭ, 2 fl. 35 cr.; Nic. N. Purcărea, contabilŭ 2 fl. Apoi: Gr. Birea, comerciantŭ; Nic. G. Navrea, măcelarŭ şi Florea Preşmereanŭ, măcelarŭ — câte 1 fl. Nic. Teodorescu 70 cr.; G. Stinghe 20 cr.

—x—

Ce face dragostea. Din Fiume se telegrafiéză, că în *Abbazia* a făcutŭ mare sensaţiă unŭ casŭ tragicŭ petrecutŭ acolo la 28 Februarie. Bĕtrâna contesă Maria *Willesdorf* a sositŭ de câte-va sĕptĕmânĭ în Abbazia dimpreună cu fiicele sale Iulia şi Iosefina. Cea dintâiu se părea suferindă şi tótă lumea credea, că contesa cu cele două fiice ale ei caută distracţiă şi sănĕtate. Suferinţele Iuliei însĕ nu erau cunoscute de nimene. In *Pettau*, unde locuia contesa cu fiicele ei, Iulia s'a amoresatŭ într'unŭ tinĕrŭ locotenentŭ dela infanteriă, cu care a făcutŭ cunoscinţă la unŭ balŭ şi cu care corespondea în mare secretŭ. Orĭ şi câtŭ însĕ a ascunsŭ tinĕra contesă sentimentele sale, totuşĭ în cele din urmă mamă-sa i-a aflatŭ secretulŭ şi a provocat'o sĕ rupă orĭ ce relaţii cu tinĕrulŭ ofiţerŭ, căcĭ nicĭ-odată ea a lui nu va fi. Porunca mamei însĕ n'a avutŭ nicĭ unŭ efectŭ asupra fetei, din care causă mamă-sa a dus'o la Abbazia, ca astfelŭ sĕ împiedece orĭ ce întêlnire cu ofiţerulŭ. Cei doi amoresaţĭ însĕ continuară relaţiile şi corespondau mereu. In 28 Februarie, după o scrisóre primită dela idealulŭ visurilorŭ ei, tinĕra contesă Iulie *s'a otrăvitŭ*, bĕndŭ soluţiune de puciósă. După o óră de crude suferinţe ea a trecutŭ în altă lume. N'a lăsatŭ decâtŭ o scrisóre adresată la *„Meinem Geliebten“*. Inmormêntarea ei se va face în Pettau, loculŭ natalŭ alŭ familiei sale.

—x—

Metropolitulŭ din Sofia arestatŭ. O telegramă adresată din Tîrnova diarului „Svoboda“, avêndŭ iscălitura vice-preşedintelui Sobraniei, D. Haltcheff şi a mai multorŭ deputaţĭ, carĭ lucréză în numele a 2000 cetăţenĭ ai districtului anunţă, că poporaţiunea este fórte exasperată de atitudinea anti-patriotică a metropolitului Clement şi mai cu sémă asupra discursului sĕu resvrătitorŭ de alaltă-erĭ. O deputaţiune cerêndu-i garanţii pentru atitudinea sa în viitorŭ şi Metropolitulŭ persistândŭ in modulŭ lui de a fi, l'a arestatŭ şi l'a condusŭ la mănăstirea ss. Petru şi Pavelŭ; ea a încredinţatŭ cheile metropolitului prefectului. Poporaţia cere depunerea Metropolitului

—x—

Serata de recitaţiune, ţinută aséră de d şóra Elisabeta Tordai Grail, a fostŭ binişorŭ cercetată de societatea ungurésca de aicĭ. Poesiile din programŭ au fostŭ bine declamate. Pronunciarea, atâtŭ cea maghiară, câtŭ şi cea germană, a fostŭ câtŭ se póte de corectă.

Din parlamentulŭ austriacŭ.

Dep. Dr. *Plener* (continuândŭ): Dr. Gregr dice, că actuala constituţie este numai o Austrie centralisată, şi acéstă Austriă centralisată este egală cu o domniă arbitrară, cu o sugrumare a tuturorŭ libertăţilorŭ, şi când Germanii arŭ voi sĕ fiă liberalĭ, atuncea ar trebuĭ sĕ se unéscă cu Cehii în contra Austriei centralisate. Idea acestei constituţii însĕ este liberală şi continuarea desvoltărei acestei constituţii este pe deplinŭ în consonanţă cu unŭ regimŭ liberalŭ. Deórece influinţa parlamentului în Austria este atâtŭ de slabă, că acesta póte concede, că pe lângă acestŭ curentŭ liberalŭ alŭ întregei constituţii póte sĕ esiste în faptă unŭ guvernŭ nepătrunsŭ de idei liberale; acésta o concedŭ şi eu. Acésta însĕ nu zace în constituţie, ci zace mai întâiu în întréga desvoltare istorică a Austriei, care din seculĭ de absolutismŭ îndelungatŭ a întratŭ în forme liberale, acésta zace în luptele naţionale destructive, carĭ se pórtă în acéstă casă şi care procură nisuinţe guvernului, ca sĕ guverneze după placŭ, adecă fără a fi condusŭ de principii liberale, pentru-că guvernulŭ scié, că lucru nu va ajunge la o oposiţie a tuturorŭ partidelorŭ din acéstă casă conduse de idei liberale, căcĭ mai întâiu aceste suntŭ ţinute în şachŭ prin contrastele naţionale.

Dr. Gregr dise mai departe, că în acéstă centralisare, zace combaterea ideilorŭ liberale, dênsulŭ voesce a pune în loculŭ acestei Austrii centralisate, o Boemiă centralisată, care pentru sine nu e o noţiune imposibilă, deórece o ţéră ca Boemia, cu unŭ astfelŭ de numĕrŭ de locuitorĭ şi cu o astfelŭ de estindere, póte încă mărită prin Moravia şi Silesia, ar fi unŭ statŭ, care ar puté suporta pe deplinŭ o centralisaţiune politică. Şi acésta se scie fórte bine în Boemia, că tendinţele, carĭ le urmăresce partida cehică ar duce în adevĕrŭ la o Boemia centralisată în care tonulŭ îlŭ va da naţiunea cehică; şi că acéstă Boemiă centralisată, condusă de unŭ ministerŭ na-

---

aşteptândŭ rĕspunsulŭ. O ramură de viţă de viă care se lăsa între elŭ şi Lidia, o rupse cu mâniă şi o sfărâma în bucăţĭ. Intréga sa fiinţă se schimbase; nu mai rĕmase nicĭ o urmă din savantulŭ perplesŭ.

„Aurelian!“ începù Lidia cu voce încântătóre. „Nu trebue sĕ te superĭ pe mine. Dumnedeule, a fostŭ atâtŭ de greu de înţelesŭ — “

Ea nu putŭ sĕ termine, căcĭ tatălŭ ei o chiămă. Masa era întinsă şi între farfurii şi pahare se afla o lampă de formă antică, a cărei trei flacărĭ de uleu tremurau în amurgulŭ serei. Bĕtrânii domnĭ păreau, că-şĭ petrecŭ fórte bine; ei rîdeau de o glumă latină şi consilierulŭ şcolarŭ ghicise o enigmă grecéscă, ce i-o pusese profesorulŭ.

„Aicĭ trebue sĕ declarŭ rĕsboiu stomachului“, cità acum profesorulŭ şi adause apoi: „Ei, d-le colegă, nouĕ nu ne merge ca sĕrmanului Horaţiu în călĕtoria sa pontinică, aicĭ n'avemŭ sĕ declarămŭ rĕsboiu stomachului. Ei, ce aromă are; şi, după cum mi-se pare supa acésta nu e de locŭ de despreţuitŭ“.

In decursulŭ mesei domni o tăcere îndelungată: din partea tinerei părechĭ, fiindcă conversaţiunea între ei ajunse la unŭ punctŭ, de unde nu se mai putea continua în presenţa părinţilorŭ; din partea bĕtrânilorŭ, fiindcă ei erau la mâncare totŭ aşa de serioşĭ şi de temeinicĭ, ca şi la lucru.

Unŭ ţipetŭ rĕsună fără de veste afară. Din bucătăriă străbătea o larmă de vocĭ amestecate, strigătulŭ furiosŭ alŭ ospătăresei şi alŭ servitórelorŭ, predominatŭ de vaetulŭ unui gâtlejŭ omenescŭ. Unŭ momentŭ vĕdură o încăerare, apoi Cesar, mânătorulŭ măgarului profesorului, se repedì pe uşă afară, înfundă în gură cu mâna stângă restulŭ unei păpărĭ (pancovŭ) şi cu drépta dede la o parte pe ospătărésa, care îi căra cu o códă de mătură. In bucătăriă se continuă concertulŭ compusŭ de strigătele piţigăete ale servitórelorŭ, acompaniate de basulŭ secundŭ alŭ ospătăresei.

„Pentru numele lui Dumnedeu, ce s'a întêmplatŭ?“ strigaiă savanţii în unanimitate.

„Nimicŭ“, dise Lidia, care se informase în grabă. „Cesar a furatŭ o păpară, cara era destinată pentru noi.“

„Şi pentru acésta faceţĭ scandalŭ atâtŭ de mare? Ce purtare mojicéscă!“ strigă consilierulŭ indignatŭ, căcĭ nimicŭ nu i era mai urîtŭ la masă, ca conturbarea.

„Poporulŭ e nebunŭ. Pentru o omelettă sĕ facĭ atâta gură. Credeamŭ, că s'a aprinsŭ casa!“ dise profesorulŭ, care se reculese mai grabnicŭ şi folosì ocasiunea sĕ pună mâna pe unŭ piciorŭ de puiu. Cu abilitate începù sĕ mănânce carnea de pe elŭ, privindŭ cu amabilitate pe consilierulŭ şcolarŭ, care încă nu se reculese de spaimă: „Ei, d-le colega, nu voescĭ sĕ mănâncĭ mai departe, după ce Cesar a făcutŭ o cesură în cina nóstră? Hahaha!“ Elŭ rîse singurŭ de gluma sa cu atâta putere, încâtŭ toţĭ comesenii îlŭ secundară.

(Va urma.)

ţionalŭ în Praga, ar fi unŭ adăpostŭ sigurŭ alŭ libertăţii şi alŭ drepturilorŭ individuale ale Germanilorŭ; acésta însĕ o tragŭ la îndoélă Germanii...

Dr. Gregr mai face unŭ apelŭ cătră noi, ca sĕ nu respingemŭ cererile îndreptăţite pentru o ordine dréptă a alegerilorŭ. Guvernulŭ a presentatŭ o nouă lege electorală pe basa punctaţiunilorŭ pactului. Este posibilŭ, ca Cehii în antipatia lorŭ faţă de aceste punctaţiunĭ, nu'şĭ vorŭ da nicĭ măcarŭ ostenéla de a privi acéstă lege.

Dep. Dr. *Plener* vorbesce apoi despre delimitarea naţională, despre care ḑice, că mai întâiu s'a sulevatŭ de cătră Cehĭ. Ar fi bine sĕ se afle unŭ pactŭ generalŭ, care sĕ facă sĕ dispară tóte pedecile şi greutăţile. Dér acésta este imposibilŭ, din causa agitaţiunilorŭ şi luptelorŭ între Boemĭ şi Germanĭ. Luptele acestea nu suntŭ în interesulŭ monarchiei, nicĭ în interesulŭ Boemiei. A crede, că Cehii prin ameninţărĭ vorŭ înfrânge puterea de resistenţă a poporului germanŭ, ar fi o utopiă. Nicĭ unŭ poporŭ nu e aşa de tare, ca celŭ germanŭ, dér noi nu voimŭ totuşĭ lupta. Nu pentru-că ne tememŭ, dér suntemŭ cu multŭ mai bunĭ patrioţĭ şi iubimŭ pacea din acéstă ţéră, decâtŭ sĕ aflămŭ o satisfacţiune în lupta acéstă urîtă. (Aplause prelungite pe băncile stângei liberale.)

Mirésa prinţului Bulgariei în misiune politică.

Ḑiarele francese aducŭ scirea, că tinĕra miréssă a principelui Bulgariei, Maria Luisa de Parma, are de gândŭ, sĕ plece la curtea din Petersburg, pentru ca sĕ esopereze dela Ţarulŭ recunóscerea viitorului ei soţŭ. Că óre principesei Maria Luisa îi va succede, sĕ facă pe Ţarulŭ aşĭ schimba politica sa faţă de Bulgaria şi faţă de soţulŭ ei, acésta trebue trasă la îndoélă.

In orĭ ce casŭ tênĕra principesă va fi primită cu marĭ onorurĭ în capitala imperiului rusescŭ, dér pentru ca sĕ şĭ ajungă scopulŭ, va trebui sĕ trécă peste marĭ pedecĭ.

Documentele secrete publicate în ḑiarulŭ bulgarŭ „Svoboda“ au arătatŭ în de-ajunsŭ planulŭ Rusiei, care tinde ca sĕ facă Bulgaria unŭ statŭ vasalŭ Rusiei, punêndŭ la cârma lui vre-unŭ guvernatorŭ rusescŭ, ca odinióră generalulŭ Kaulbars.

Pentru ca principele Ferdinand sĕ fiă recunoscutŭ de Ţarulŭ ca domnitorŭ alŭ Bulgariei, trebuescŭ a se face multe jertfe. Ferdinand trebue mai întâiu de tóte sĕ sacrifice independenţa Bulgariei, care însĕ ar întimpina o mare resistenţă în poporulŭ bulgarŭ, doritorŭ de libertate.

Bulgaria şi guvernulŭ principelui Ferdinand potŭ ca sĕ esiste şi fără de recunóscerea Rusiei, care nu se va încerca, ca printr'o atitudine agresivă sĕ conturbe pacea în Europa.

Călătoria frumósei principese la curtea Ţarului se póte privi şi ca unŭ actŭ de curtoasiă datorită legăturilorŭ de familiare.

Orĭ cum ar fi lucrurile, cu greu se va lăsa Ţarulŭ şi guvernulŭ sĕu a fi fărmecatŭ de ochii tinerei şi graţiósei principese, pentru că nu aşa uşorŭ se póte schimba politica tradiţională a Rusiei în Orientŭ.

Numai de Dumneḑeu...

La 1 Martie n. şefulŭ provinciei Brandenburg a datŭ unŭ prânḑŭ de gală în onórea împĕratului Wilhelm II, cu care ocasiune împĕratulŭ germanŭ a ţinutŭ următórea vorbire:

Iubite d-le şefŭ, şi iubiţii mei compatrioţĭ brandenburgienĭ! Primiţĭ înainte de tóte mulţămita mea pentru dorinţa de-a mĕ vedé în mijloculŭ D-Vóstrĕ. Sentimentulŭ sincerei alipirĭ, pe care l'a tălmăcitŭ Escelenţa, în numele D-vóstrĕ, va afla totdéuna unŭ echou plinŭ de bucuriă în inima mea. Sentimentulŭ acesta este chezăşia acelei încrederĭ tari, cu care D-vóstrĕ vĕ purtaţĭ faţă de părintele patriei D-vóstre şi faţă de nisuinţele acestuia, şi acésta este rĕsplata cea mai frumósă, ce-o putemŭ primi, eu şi consilierii mei, în a nóstră grea activitate.

Epocei de aḑĭ îi place sĕ reprivéscă adeseorĭ la trecutŭ şi sĕ compareze pe acesta cu raporturile de aḑĭ. Celŭ ce póte reprivi, ca noi, asupra unui trecutŭ atâtŭ de gloriosŭ, acela bine face fiind că póte învĕţa din trecutŭ. Intr'unŭ statŭ monarchicŭ acésta se numesce tradiţiune. Dér acésta sĕ nu ne servéscă pentru a ne văieta în zadarŭ după astfelŭ de omenĭ şi lucrurĭ, carĭ nu mai suntŭ. Din potrivă trebue sĕ ne reformămŭ şi sĕ luămŭ curagiu şi putere din faptele lorŭ, fiind-că înainte de tóte trebue sĕ arĕtămŭ, că suntemŭ vrednicĭ de străbunii noştri şi de faptele lorŭ. Asta numai aşa o vomŭ pute face, décă neînduplecaţĭ vomŭ merge pe calea, ce ni-au arĕtat'o ei nouĕ. Figura gloriósă a decedatului împĕratŭ Wilhelm este totdéuna în mijloculŭ nostru cu succesele lui marĭ.

De unde au isvorîtŭ aceste succese? De acolo, că în moşulŭ meu a trăitŭ credinţa neînfrântă în misiunea ce i-a dat'o Dumneḑeu. Dela elŭ avemŭ noi marea patriă germană. In acéstă tradiţiă am trăitŭ şi eu, domnii mei, şi prin ea am crescutŭ. Credinţa acésta se află şi în mine. Cea mai mare rĕsplată aşa déră îmĭ este, ca ḑiua şi nóptea sĕ lucrezŭ pentru poporulŭ meu, dér nu tăinuescŭ a o spune, că mie nicĭodată nu îmĭ va succede a face fericitŭ şi mulţămitŭ pe fiă-care membru alŭ naţiunei.

Sperŭ însĕ, că voiu ajunge şi-mĭ va succede sĕ creezŭ o stare de lucrurĭ, cu care vorŭ pute fi mulţămiţĭ aceia, carĭ vréu sĕ fiă mulţămiţĭ. Cea mai mare dorinţă a mea este, ca credinţa acésta sĕ se înrădăcineze pe ḑi ce merge în poporulŭ meu. Apoi întrégă patria germană sĕ fiă tare în afară, şi înăuntru sĕ sporéscă. Atuncĭ voiu pute ḑice cu încredere: *Noi Germanii numai de Dumneḑeu ne tememŭ, de altcineva nu.* Golescŭ paharulŭ pentru prosperarea Brandenburgului!

Apelŭ.

In parochia română gr. cat. *Hotoanŭ* s'a sporitŭ numĕrulŭ prunciilorŭ şcolarĭ, încâtŭ localitatea cea vechiă a şcólei, unŭ edificiu scundŭ şi nesănĕtosŭ, — nu mai este de ajunsŭ a-i cuprinde. Din acéstă causă autorităţile şcolare civile au impusŭ poporului cu datorinţă de a-şĭ edifica şcóla nouă corĕspunḑĕtóre cerinţelorŭ didactice şi higienice.

Poporulŭ din acéstă parochiă, care abia numĕră 570 suflete, afară de greutatea impusă din necesitate legală, naţională şi humanitară, mai are de edificatŭ şi casa preoţéscă, căcĭ cea vechiă asemenea a ajunsŭ în stare abia locuiverĕ, ér în anulŭ trecutŭ cu renovarea turnului bisericei a spesatŭ aprópe la 500 fl.

Greutăţile i-se mărescŭ şi din împrejurarea situaţiunei nenorocite, cum suntŭ aşeḑate: Biserica, Şcóla şi parochia între două strade, unde teritoriulŭ, pe care se află casa şcolară, abia este de $300^{0}\square$. A clădi unŭ edificiu nou şi corĕspunḑĕtorŭ scopului, în acelŭ locŭ îngustŭ, este cu neputinţă. Trebue a cumpĕra o altă grădină, ér intravilanele fiindŭ pe la noi fórte scumpe, unŭ arealŭ cam de $800^{0}\square$ va costa la 6—7 sute florinĭ.

Comuna acésta — în protopopiatulŭ T. Sărvadŭ, diecesa Gherlei, — este situată chiar la marginea Sălagiului de cătră apusŭ. Décă trecĭ Eriulŭ, ce ne desparte de marginea comitatului Sătmarŭ, nu mai suntŭ decâtŭ două comune, unde se vorbesce limba nóstră dulce, ér mai încolo s'a gătatŭ cu graiulŭ românescŭ. Ca comună mĕrginaşă, între atâtea elemente eterogene, are misiune importantă la conservarea şi cultivarea limbei române. Ea este şi trebue sĕ fiă o sentinelă neadormită, alăturea cu altele din acestea părţĭ, spre a împiedeca vĕrsarea mai înlăuntru a potopului apelorŭ maghiarismului, ce se isbescŭ de ţĕrmurĭ cu o furiă spumegândă, spre a ne copleşi.

Pentru a pute corĕspunde acestei grele îndatorirĭ impuse de simţulŭ conservării proprii şi a obligămĕntului nobilŭ de a ţiné stavilă curentului primejdiosŭ, trebue sĕ se fortifice cu cea mai sigură bastiónă, care este şcóla naţională.

In cursŭ de două ḑecĭ de anĭ şcóla nóstră, cu tóte neajunsurile îndurate, a statŭ mereu la înălţimea acestei chiămărĭ, şi ḑilnicŭ profitéză de a cultiva poporulŭ în cea mai sanĕtósă direcţiune. Despre acésta s'a făcutŭ mai de multe-orĭ apreţiărĭ pubice în ḑiaristica nóstră naţională, aducêndu-se laude poporului şi conducĕtorilorŭ şcólei din parochia nóstră.

Spesele prevĕḑute la edificarea şcólei cu cumpĕrarea locului de şcólă scl., suntŭ atâtŭ de marĭ şi de grele, încâtŭ pe lângă tótă dragostea şi bunăvoinţa de a-şĭ vedé localurile publice aduse în ordine cuvenită, îi este cu neputinţă acestui poporŭ a-le suplini din virtutea propriă. Nicĭ-odată n'a recursŭ după altŭ ajutorŭ, decâtŭ a forţelorŭ sale, din contră aceştĭ poporenĭ cu bucuriă au contribuitŭ din câştigulŭ sĕu modestŭ, de câte-orĭ li-s'a cerutŭ spre scopurĭ nobile şi pentru salutea binelui de obşte, aḑĭ însĕ, apĕsaţĭ de greutatea povórelorŭ ce li-se cerŭ cu iminenţă, se vĕdŭ constrînşĭ a apela la sprigiunulŭ fraţilorŭ de unŭ sânge spre a-le tinde mână de ajutorŭ.

Cu consideraţiune déră la motivele espuse, cu consideraţiune, că fără succursulŭ generosŭ alŭ Românilorŭ cu tragere de inimă, poporulŭ din acéstă parochiă îi este absolutŭ cu neputinţă de a-şĭ pute ridica şcólă după prescrisele legii, în care sĕ pótă încăpé la 70 de elevĭ câţĭ avemŭ obligaţĭ.

In urma decisiunei senatului şcolast., adusă în şedinţa de aḑĭ, îndrăsnimŭ a Vĕ ruga cu respectulŭ cuvenitŭ, ca sĕ binevoiţĭ a contribui unŭ ajutorŭ câtŭ de modestŭ pentru nou edificânda şcólă română confesională în acéstă parochiă.

Contribuirile în banĭ sĕ se adreseze subscrisului preşedinte în Ér-Hatvan, (p. u. Tasnád-Szántó), despre carĭ se va face raţiociniu publicŭ în „Gaz. Trans.“ şi „Tribuna.“

Hotoanŭ, 5 Februarie 1893.

Cu distinsă onóre

Vasiliu Pătcaşiu, par. loc. şi preş. sen. şcol. — *Gregoriu Haiducŭ*, curatorŭ prim.

Teodorŭ Medanŭ, institutorŭ şi not. senat. şcol.

Dare de sémă şi mulţămită publică.

Deda, 20 Febr. 1893.

La petrecerea cu jocŭ din 12 Februarie a. c. st. n. arangiată din partea inteligenţei române din Deda şi giurŭ în favorulŭ fondului şcólei din Deda, au binevoitŭ a contribui prin oferte marinimóse trimise prin postă şi prin suprasolvirĭ séra la cassă p. t. domnĭ şi dómne:

George Şandorŭ proprietarŭ mare 8 fl. 50 cr., Galacţionŭ Şagău protopresbiterŭ 5 fl., Andreiŭ Ghidiu protopresbiterŭ 5 fl., Leonŭ Popescu preotŭ 3 fl. 50 cr., Ioanŭ Popescu primariŭ 3 fl. 50., George Târnovénŭ notarŭ cercualŭ 3 fl. 50., Iosifŭ Finţ not. cercualŭ 3 fl., Patriciu Barbu advocatŭ 3 fl., Nichita Callini proprietarŭ 2 fl., Ioanŭ Lado proprietarŭ 2 fl., Dénes András neguţătorŭ 2 fl., Maroşi Mihai neguţătorŭ 2 fl., Nuţu Grigore proprietarŭ 1 fl. 50., Dr. Ioanŭ Popescu advocatŭ 1 fl. 20., Iosifŭ Popescu cand. de advocatŭ 1 fl. 20. Ioanŭ Maierŭ proprietarŭ 1 fl. 20., Petru Neagoşŭ medicŭ 1 fl., Petru Uilăcanŭ protopresbiterŭ 1 fl., M. Cetăţanŭ subjude pens. 1 fl., Sabina Todea 1 fl., Vasile Mateiu preotŭ 1 fl., Zaharie Mateiu preotŭ 1 fl., Iosifŭ Popescu clericŭ 1 fl., Cirilŭ Fulea preotŭ 50 cr., Mihailŭ Brătenŭ preotŭ 50 cr., Demetriu Lupu preotŭ 50 cr., Al. Târnovénŭ preotŭ 50 cr., Nic. Gliga preotŭ 50 cr., Iuliu Crainicŭ preotŭ 50 cr., Gr. Nicóră preotŭ 50 cr., D-na Schiopu 50 cr., Iuliu Sucéva clericŭ 20 cr., Ioanŭ Mera clericŭ 20 cr., Demetriu Moisinŭ clericŭ 20 cr., Nic. Şara cand. de notarŭ 20 cr., Elisabeta Stefan 20 cr., Vadász Apollonia 20 cr. Schuler Iuli 20 cr.

In totalŭ venitulŭ brutŭ face 105 fl. 10 cr., din care subtrăgêndu-se spesele în sumă de 46 fl. 96 cr., resultă unŭ *venitŭ curatŭ de 58 fl. 14 cr.*, carele s'a predatŭ fondului scolarŭ.

Subsemnatulŭ în numele comitetului arangiatorŭ îmĭ ţinŭ de plăcută datorinţă a esprima şi pe calea acésta generoşilorŭ contribuenţĭ mulţămita cea mai profundă.

Leonŭ Popescu,
preotŭ şi preşedinte

DIVERSE.

Nepăsătorŭ în faţa morţei. O esecuţie capitală plină de particularităţĭ s'a întêmplatŭ ḑilele trecute în închisórea din Ceuta, care e închisórea principală a Spaniolilorŭ pe cósta Marocului. Condamnatulŭ la mórte, unŭ anume Grigor Trouton, era deja de 10 anĭ deţinutŭ în acea puşcărie. Acum 6 lunĭ situaţia lui s'a agravatŭ căcĭ a comisŭ unŭ îndoitŭ asasinatŭ, pentru care causă fŭ condamnatŭ la mórte. Până în ultimulŭ momentŭ condamnatulŭ a datŭ probă de unŭ sânge rece de necreḑutŭ. Când în ajunŭ păḑitorulŭ închisorei întră în celulă spre a'lŭ anunţa, că a doua ḑi avea locŭ execuţia: — Ei bine sĕ mergemŭ de acum, rĕspunse elŭ veselŭ. Procurorului regelui, care ilŭ întrebă décă voiesce sĕ facă vre-unŭ testamentŭ, elŭ rĕspunse: — Testamentulŭ meu! Nu am decâtŭ sufletulŭ, pe care ilŭ dau bucurosŭ dracului. Preotului, care încercă de a'lŭ face sĕ spereze îi ḑise — Sĕ sperŭ! Dér décă aşĭ fi a graţiatŭ n'aşĭ primi. Am trăitŭ destulŭ. In fine sosindŭ ora execuţiei, elŭ umbla cu unŭ pasŭ sigurŭ şi cu mânile în buzunarŭ ḑicêndŭ: Etă cea din urmă a mea plimbare! Apoi soldaţilorŭ, carĭ trebuiau sĕ-lŭ împusce le strigă: Ochiţĭ dreptŭ în inimă, ca nu cumva sĕ nu morŭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ

din 3 Februarie st. n 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 53	Vênd.	9.55
Argintŭ românescŭ ·	„	9 47	„	9.48
Napoleon-d'orĭ - -	„	9.60	„	9.64
Lire turcescĭ - -	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ - - - -	„	—.—	„	
Galbinĭ - - - -	„	5 58	„	5 63
Ruble rusescĭ - - -	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane - -	„	58.80	„	59.10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 2 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4% - - - -	115.90
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	100 CO
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ - - - - - - - - - -	122.90
dto argintŭ - - - - - - - - -	102.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [prima emisune·	120.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	—.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	—.—
Bonurĭ rurale-ungare - - - -	95.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguréscŭ - - - - - - -	97 50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguréscŭ	152.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - -	145.—
Renta de argintŭ austriacă - - - -	98 90
Renta de hârtiă austriacă	98.55
Renta de aurŭ austriacă	117.85
Losurĭ din 1860 - - - -	149.—
Acţiunile băncei austro-ungare	990.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	398.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	339.75
Galbenĭ împĕrătescĭ -	5.67

Napoleon-d'orĭ - - - - - - -	9.62
Mărcĭ 100 imp. germane	59.22
Londra 10 Livres sterlinge	121.10

A V I S U!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiescŭ ca espedarea sĕ li-se facă după stilulŭ nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53 / 4.—	7.08 / 7.15	1.50 / 2.24	2.12 / 2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Gârbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29 / 8.46	10.37 / 11.10	6.59 / 8.20	5.55 / 6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45 / 12.13	2.40	12.18 / 12.58	(8.38 / (8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51 / 2.12		2.48 / 3.03	(9.48 / (9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabetopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers. 11.—	10.05 / Tr. ac. 5.15	(2.09 / (2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucurescĭ		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.40		8.50	Tr. ac. 4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18 / 2.48	4.20 / 4.48	6.58	10.17 / 7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55 / 6.57	10.31 / 10.47		12.53 / 1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.— / 8.07	12.28 / 1.08	12.54	2.49 / 3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45 / 11.01	5.14 / 6.14	4.48 / 5.25	6.52 / 7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18 / 2.25	10.44 / 11.04	8.38 / 8.43	11.51 / 12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45 / 4.30	6.57 / T. d. per. 2.34	5.24 / 5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Braniciŏa	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10.19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba-Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4.17
Deva	5.59		4.33
Braniciŏa	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5.50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8.08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46 / 11.18	7.20 / 8.20	8.40 / 9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu . . .	8.15	3.15
Sighişóra . . .	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budateleŏŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budateleŏŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneş	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8.02	5.09	10 43
Loamneş	8.30	5.32	11.09
Şeica-mare	9.05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07 / 5.50	11.39 / 12.20	5.14 / 5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3.44		3.22
Oşorheiu	5.14 / 5.20	9.35 / 10.05	5.05 / 5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7.47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zêrnestĭ

Braşov	8.35	4.55
Zêrneştĭ	10.28	6.36

Zêrnesti—Brasov

Zêrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.25	7.26

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.